

FINLAND OCH FREDEN

DE FREDSVILLKOR, som Finland måste underkasta sig den 13 mars 1940, betraktades av hela världen utanför Sovjetryssland såsom obilliga och orättfärdiga. I dåvarande läge gjorde Tysklands hållning som Sovjetunionens allierad någon annan lösning än tvångsfredens inte möjlig. Nu, 1944, ha villkoren åtminstone preliminärt ytterligare skärpts, bl. a. genom kraven på Petsamo (om vars innebörd och omfattning full klarhet dock inte råder) samt fordringarna på skadestånd. Att i dem se ett utslag av generositet är i och för sig orimligt redan med hänsyn till de finska arméernas hittillsvarande framgångar; såvitt man kunde lägga dagens frontsträckningar kring Finland till grund, skulle man verkligen kunna tala om att Finland vunnit kriget men förlorat freden. Än omöjligare blir det dock att etikettera villkoren såsom högsinta, om man sätter in dem mot bakgrunden av Atlantchartans även av Sovjetryssland högtidligen godtagna deklamationer. Om någonsin ett folk på ett oförtydligt sätt gjort sitt val, så var det när de nära en halv miljon karelarna under vinterkriget flydde undan fienden oberoende av religion, klasstillhörighet och politiska uppfattningar. De ville höra Västerlandet till, och vi svenskar kunna gott påminna oss att Kristoffer av Bajerns landslag var gällande rätt i vissa delar av Karelen längre än i något annat gammalt svenskt område, nämligen ända till 1809, då landskapet förenades med storfurstendömet Finland och liksom det övriga Finland fick 1734 års lag.

Det anmärkningsvärdaste är, att Churchill givit de ryska villkoren sitt gillande trots att de stå i flagrantaste strid mot Atlantdeklarationen. Inte nog med att den engelska regeringen av realpolitiska skäl kan ha ansett sig nödgad till detta steg. Enligt Times skulle England, när uppgörelsevillkoren på förhand översändes till London från Moskva, rent av ha gett dem »helhjärtat bifall». När även några enstaka svenska tidningar gått hastigt förbi villkorens både hårdhet och oförenlighet med nationernas självbestämmanderätt, ha de undandragit Finland hela det moraliska stöd, som Sverige borde kunna skänka Finlands förhandlare, och underlåtit att påverka den anglosachsiska opinionen i en för

Finland gynnsammare riktning. Detta är en förkastlig metod för nordisk samhörighet.

Det skall här inte diskuteras, om Finland valde klokt, när det 1941 — inför Sovjets ständiga tryck — llerade sig med det då starka Tyskland. Inte heller skola vi här ta upp till debatt frågan, om vissa finska uttalanden ångående Fjärrkarelen 1941/42 stodo i bästa samklang med det egentliga målet för Finlands strid, eller om det var förnuftig politik att låta armén överskrida 1939 års gräns. Härom må man ha olika meningar. Klart är i vart fall, att 1941 års krig för det finska folkets överväldigande massa aldrig var annat än en fortsättning på 1939 års nationella frihets- och försvarskamp. Hur skulle det svenska folket ha ställt sig, om låt oss säga en del av Götaland orättmätigt frantagits oss genom ett överfall och den erövrade makten tillika därefter trots fredstillståndet ställt det ena ohemula kravet efter det andra på oss, liksom om vi förvandlats till ett lydland? Kan man överhuvud moraliskt betygsätta staternas kamp för livet och rätten?

När detta skrives, är utgången av de de finsk-ryska förhandlingarna ännu oviss. De realpolitiska intressena måste också läggas i vågskålen. Måhända är det i nuvarande läge och med Sovjet-rysslands nuvarande styrka trots allt även för Finland den gynnsammaste fred, som nu finnes i räckhåll. Måhända låter Ryssland tala vid sig om Hangö och Viborg — säkerligen är även Ryssland krigstrött och plågas av ständigt ökade livsmedelssvårigheter. Måhända skall det också bli möjligt att till sist ena det nu uppenbarligen starkt söndrade Finland i resignation inför en ny våldsfred, trots alla de försörjnings- och kolonisationsproblem som uppstå, och trots ovissheten om Rysslands framtida avsikter.

Men den fred, för vilken vissa utsikter nu yppas, blir dock aldrig något annat än ett utslag av den imperialism, som Sovjet-ryssland allt ohöjdare driver. Uppenbarligen kommer expansionsdriften att sträcka sig från Ishavet via Finland, Balticum, Polen och Rumänien till det övriga Balkan och Medelhavet, sannolikt också till Iran och Indiska Oceanen. Hur denna imperialism skall kunna förlikas med Atlantdeklarationen förblir en gåta. Hur den i längden skall kunna förenas med de anglosachsiska ländernas realpolitiska intressen är även det ett stort frågetecken. Att den för Norden innebär ökade faror och för småstaternas självständighet det allvarligaste hot är emellertid visst. Därför är Finlands sak åter vår och alla frihetsälskande små nationers.

15.3. 1944.